

Referat fra møte i Kringkastingsrådet

Sted: Møterom Balkongen, Marienlyst

Tid: Torsdag 19. oktober 2017 kl. 09:00

Dagsorden:

**0900 Åpning og gjennomgang av dagsorden
v/rådsleder Per Edgar Kokkvold**

0910 Gjennomgang av henvendelser til rådet

1100 NRK Drama

NRK har satset mye på egenprodusert norsk drama de siste årene. Serier som Nobel, Skam, Snøfall, Mammon og Vikingane er noen av eksemplene.

Innledning v/Thor Gjermund Eriksen og redaktør Ivar Køhn i NRK Drama

1130 Oppsummering av omlegging til DAB+

Nå er nesten hele landet over på DAB+. Finnmark og Troms er de siste fylkene ut i desember. Hvilke erfaringer er gjort og hvordan ser lytternes nye radiovaner ut?

Innledning v/Øyvind Vasaasen, avdelingsdirektør for medieutspilling og beredskap i NRK

1300 Livet som NRK-korrespondent

Espen Aas vendte i sommer hjem etter fire år som NRKs utsendte medarbeider i Storbritannia. Det ble fire svært innholdsrike år, og i løpet av perioden ble Aas den eneste gjenværende korrespondenten fra et norsk mediehus i London

Foredrag v/Espen Aas, NRK

1345 NRK Super/Supernytt

Supernytt leverer innhold året rundt på tv, nett, Snapchat, Instagram, sin egen app Svar-o-meter og delvis på YouTube. Hvordan tenker Supernytt når innhold publiseres?

Innledning v/prosjektleder Frank Sivertsen i Supernytt

**1445 Informasjon fra NRKs ledelse
v/Thor Gjermund Eriksen**

1500 Slutt – neste møte er 23. november

Til stede fra rådet:

Per Edgar Kokkvold
Kjersti Thorbjørnsrud
Sigvald Oppebøen Hansen
Torvild Sveen
Vebjørn Selbekk
Finn Egil Holm
Afshan Rafiq
Katri Somby
Torgeir Uberg Nærland
Marvin Wiseth
Mette Gundersen
Filip Rygg
Inger Gunn Sande
Randi Wenche Haugen

Til stede fra NRKs ledelse:

Thor Gjermund Eriksen
Per Arne Kalbakk
Marius Lillelien
Grethe Gynnild Johnsen
Olav Nyhus

Gjennomgang av henvendelser til rådet

Rådet har mottatt 357 siden forrige møte, hvorav 40 nye «Faten tar valget»-klager. – Enkelte av dem støtter også NRK for å løfte fram en modig, tøff og frittalende muslim. Jeg mener fortsatt at dersom Faten hadde blitt presentert som det hun var, nemlig hovedpersonen i en dokumentar og ikke som programleder i et valgprogram, så ville man unngått hele denne stormen, sa Per Edgar Kokkvold i sin innledning.

Bunken med henvendelser inneholdt også ros til Morgenandakten og Salmer til alle tider, mange klager på støy, dårlig lyd kvalitet og slitsom bakgrunns musikk, for få underholdningsprogrammer for folk over 50, og kropps fiksering i programmet «Når kjemien stemmer».

– NRK skal være glad for at man har så engasjert lytter- og seerskare som gidder å bry seg. Pressefolk er ikke de eneste i verden som ikke trenger kritikk, sa Per Edgar Kokkvold. Han trakk også fram en klage på at programlederen i Norge rundt snakker samisk.

– Her foreligger det et godt svar fra NRKs ledelse, kommenterte Katri Somby.

– Denne programlederen er den første som snakker sørsamisk, det er spesielt for et språk som er utrydningstruet. At man løfter dette opp betyr svært mye for en kulturnasjon som Norge, sa hun.

– Det er for øvrig interessant å se at det i tillegg til klager på NRKs venstresympatier er det også klager på behandlingen av Jonas Gahr Støre og Arbeiderpartiet. Klagene går på at NRK leter med lys og lykte etter negative ting. «Er dette for å kvitte seg med ARK-stemplet?», skriver en av klagerne. Jeg mener NRK med rette har vært

mer kritiske til opposisjonen ved dette valget enn vanlig, sa Kokkvold, som opplyste at det også er kommet sju klager på dekningen av folkeavstemningen i Catalonia.

Kjersti Thorbjørnsrud mente dette var interessant.

– Mange er vant til å reise til Spania på ferie, og dette kom brått. Hvordan tenkte NRK da dere dekket saken? spurte hun.

– Når noen krever selvstendighet får man intuitivt en sympati for det, men vi er opptatt av å vise fram kompleksiteten, svarte Per Arne Kalbakk, som mente NRK har levert en bred, balansert og grundig dekning av saken.

– Dekningen vil selvfølgelig være preget av at vi snakker med dem som er rammet, men vi problematiserte også dette med lav valgdeltakelse og andre problematiske forhold ved folkeavstemningen, sa hun.

Klager på Ole Torp–intervju med Hans Olav Syvertsen.

– Klagerne mener Ole Torp framsto som arrogant og nedlatende. Etter min mening er Ole Torp en av NRKs dyktigste programledere, men selv de dyktigste kan gjøre feil, sa Per Edgar Kokkvold. Vebjørn Selbekk fulgte opp.

– Jeg er stor fan av Ole Torp, og det har ikke endret seg. Denne ene kommentaren om tungetale er litt sleivete, men klagerne bruker vel sterke ord og tar litt på vei. Den slentrende stilen gjør Ole Torp unik, han er alltid underholdende og opplysende å lytte til. Syvertsen påtaler kommentaren i intervjuet, så den står ikke uimotsagt. Jeg håper ikke han legger bånd på seg. Det er for øvrig ikke bare Syvertsen som får gjennomgå, det gjør de fleste politikere, sa Selbekk.

Filip Rygg var ikke helt enig.

– Forskjellen er at andre blir kjørt hardt på politikk, her blir han kjørt på noe som er litt på siden. Denne type sleivetheter er unødvendig, men jeg er enig i at formen er forfriskende – det er fint med en programleder som er tøff i trynet, sa han.

– Det vil alltid oppstå kritikk for at man kjører politikere hardt, og det vil det fortsette å gjøre. Her var det ikke sammenheng mellom det han sa og spørsmålet, derfor burde dette vært unngått, kommenterte programredaktør Kyrre Nakkim.

Klage på legitimering av voldtekt i «Ukens vinner»

– Hva kan man spøke med? Satire er vanskelig, det er vanskelig for en redaksjon at humoren er dårlig. Man har for lett for å slippe gjennom ting som med fordel kunne vært usagt, sa Per Edgar Kokkvold.

Underholdningsredaktør Charlo Halvorsen innrømmet at «Ukens vinner» er et ganske hardt humorprogram.

– Overgrep mot kvinner er farlig mark å gå i, da må man være forsiktig. Vi har diskutert dette i redaksjonen, sa han.

– At det er humor gir ikke blankofullmakt til å gjøre hva som helst, sa Torgeir Uberg Nerland.

– Jeg reagerte ikke på innslaget om kjønn og vold, men når de viser til statistikk om voldt i ulike land, da forstår jeg ikke om det er tull eller ikke. Her må det være tydelige premisser, sa han.

Mette Gundersen fulgte opp.

– Er det statistikken riktig eller bare tull? Spurte Gundersen, som mente at NRKs svarbrev er bra.

– Dette programmet er for øvrig bedre enn «Radioresepsjonen», la hun til.

– Jeg tror svaret er ja, men voldtektsstatistikken i muslimske land har noen svakheter, blant annet andre strafferettslige krav, svarte Per Arne Kalbakk.

Kjersti Thorbjørnsrud mente det er viktig at humor og satire gis videre og helt andre rammer enn nyhets- og aktualitetsprogrammer.

– Det er mye debatt om hva som er krenkende, hvis vi blir for forsiktige kan vi ikke tulle med noe. NRK må ha humor som bev seg på kanten, hvis ikke mister man brodd. Men den må slå i mange retninger, mente hun.

Torvild Sveen var enig i at humor er vanskelig.

– Når kommer «Revolvmagasinet» tilbake? Det var helt fantastisk å oppleve som ungdom. Der tøyde dere grenser, sa han.

– Det er viktig at humor tøyser grenser. For øvrig er humorinnslagene deres godt merket på nettsiden, nesten i overkant godt, sa han.

Klager på «Nytt på nytt»

– En klager sier programmet burde hete «Rødt på rødt». Klagen handler om den norsk-iranske kvinnen som fikk piskeslag i Iran. Jeg er ikke overrasket over at noen reagerer, sa Per Edgar Kokkvold.

– Humor er ofte på sitt beste når den har et politisk poeng, dette er et eksempel på det, sa Vebjørn Selbekk.

– Jeg oppfatter ikke at det er kvinnen som blir vitset med, men norsk innvandringspolitikk og Sylvi Listhaug. Det er helt i orden, mente han.

Torgeir Uberg Nerland var enig.

– Bård avsluttet jo også med å si at «nå ble det kaldt her». Men en del av humoren er i dag mer personorientert og mer rammende enn før. Jeg ser poenget med å diskutere i hvilken grad humor skal være så personrammende, sa han.

Filip Rygg mente at klager på at humoren sparker oppover treffer dårlig.

– Klagen treffer bedre når vilkårlige mennesker henges ut. Jeg holder fast på at å sparke oppover er humor med samfunnsnytte. Mange av klagen treffer dårlig fordi de klager på det som er humorens oppgave, mente Filip Rygg.

– Humor er ikke god hvis den ikke er på grensen, sa Per Edgar Kokkvold.

– Problemet med humor er at den har for lett for å bli for dårlig. Redaktørene setter ikke grensene fordi dette er humor og slipper det gjennom. Humor skal være samfunnsrefsende og gå i alle retninger, sa han.

– Denne saken har vi ikke diskutert, den er etter boka, den slår oppover, den er kald

– og Bård sier det selv. Dette er slik det skal være, kommenterte Charlo Halvorsen.

Klager på språk i NRK

– Klagen går blant annet på bruk av begrepet «høyreekstrem», finnes det ikke en «venstreekstrem» bevegelse? sa Per Edgar Kokkvold innledningsvis.

– Neste torsdag skal vi diskutere om vi skal sette i gang en prøveordning med korrekturleser i NRK, og behovet for å kartlegge hvor mange feil det er, sa Ingvild Bryn i sin innledning om temaet.

– Min kjepphest er: Ser du en feil på nrk.no, il til desken. Ikke legg ut feilen som en morsomhet på Facebook, men gå og rett med den gang. Alle skal slukke slike branner med en gan, sa hun.

Når det gjelder banning, viste Bryn igjen til NRKs regelverk, men hun understreket at det også må brukes skjønn.

– Når fiskerne banner i «Skårungen» kan vi ikke be dem si «fy søren».

Ingvild Bryn mente kampen mot engelsk er like viktig som å kjempe mot banning.

– Ikke minst i barne- og ungdomsprogrammer. Det er ikke den måten vi skal fri til vårt publikum på. Hvis man bruker «emneknagg» istedenfor «hashtag», da blir jeg glad, sa Bryn, som også trakk fram det hun kalte «konfliktskapende ord» som bør renskes bort.

– Når noen kritiserer noen må vi ikke si «rase» eller «slakte», eller «vrake» når noen blir nummer to, sa hun.

Per Edgar Kokkvold var enig.

– Vi er i ferd med å få eget mediaspråk som er annerledes enn språket andre snakker. Dette er viktig å være bevisst på, det handler om medienes troverdighet. Og NRK har et spesielt ansvar for språket, sa han.

Når det gjelder begreper som «venstreekstrem» eller «venstrepopulistisk», var Kjersti Thorbjørnsrud enig i at dette er begreper som sjelden brukes.

– Forskere er for øvrig uenig om hva som er «populisme» og ikke, sa hun.

– Dette er jo også mer enn et språksspørsmål, supplerte Ingvild Bryn.

Inger Gunn Sande var glad for fokuset på banning, og for planene om korrekturleser.

– Jeg har også et ønske: kan man finne et norsk ord for podcast? spurte hun.

– Det er mange dilemmaer knyttet til ekstremisme. Hva skal til for at det skal være ekstremisme? Vi har landet på at politiske mål om omfattende omveltning av samfunnsordenen er ekstremisme, kommenterte Per Arne Kalbakk.

Randi Wenche Haugen mente språket er den viktigste kulturbæreren vi har.

– Derfor er lesbarhet og hørbarhet viktig. Kontentum, altså bakgrunnslyder, bakgrunnsmusikk og dårligere diksjon er noen av problemene, sa hun.

– Språkdebatten er levende i vår organisasjon, og foregår overalt, sa Thor Gjermund Eriksen.

– Når det gjelder podcast, er ordet en sammensetning av «ipod» og «broadcast». Vi bruker ofte også begreper som «valgbar radio» og «nedlastbar radio», og omtaler gjerne «player» som «spiller», sa han.

– Vi skriver podkast med k, understreket Ingvild Bryn. Marius Lillelien supplerte:

– Ordet er knyttet til et produkt fra Apple, og det er problematisk. Samtidig har podcast blitt et internasjonalt standardord, men vi prøver å finne andre innganger – «når du vil fordype deg», finne andre måter å forklare det på, sa han.

Torgeir Uberg Nerland var også opptatt av ekstremisme.

– Dette er en viktig sak, det handler om hvordan NRK betegner ulike politiske fenomener, og kritikken kommer ofte fra høyre. NRK bør bestrebe seg på å gløtte mot fagmiljøene her, mente han.

Per Arne Kalbakk var enig.

– Vi bør støtte oss på forskning. Når det gjelder populisme-begrepet, er det vanskelig å forholde seg til, mente han.

– Ekstremisme er klart – det handler om å sette seg utenfor demokratiske spilleregler. Populisme er uavklart – er det ideologi, logikk eller hva er det egentlig? spurte Torgeir Uberg Nerland.

NRK Serier

– Drama er en tydelig del av vårt allmennkringkasteroppdrag. Drama bidrar til den demokratiske samtalen, mente Thor Gjermund Eriksen, som trakk fram «Skam» som eksempel – en serie som det nå for øvrig skal lages egne versjoner av i seks andre land i Europa og Amerika.

– Det er liten tvil om at Skam var et viktig bidrag til refleksjon og debatt, og å sette ungdom på dagsordenen. Skam er sannsynligvis den satsingen som skapte mest debatt i fjor og forfjor. Debatt må nemlig ikke begrenses til nyhets- og aktualitetsprogrammer. Drama gjort på riktig måte egner seg godt til å nærme seg tabuer og temaer som ofte kan være vanskelig å ta opp. Fiksjon er et godt virkemiddel, sa Eriksen, og fortsatte med å fortelle at NRKs dramaproduksjon nå trappes opp.

– Dette er det området der vi møter den største globale konkurransen. Netflix og HBO er nå praktisk talt i alle hjem i Norge der de voksne er 50 år og yngre. Skal norsk drama fungere, må det ha en kvalitet som folk er vant til å se fra utlandet, sa Eriksen.

– For 14 dager siden møtte jeg nordiske kolleger for å få på plass en felles nordisk dramastrategi. Det vi gjør, er å avklare rettighetene bedre, slik at allmennkringkasterne i Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island forplikter seg til å produsere 12 serier i året med rettigheter på samme måte som Netflix og HBO kan tilby. Nordisk drama bidrar også til å øke felles nordisk språk- og kulturforståelse, og dette er et mottrekk mot den globale konkurransen. Dette er et veldig viktig strategisk samarbeid, sa kringkastingssjefen, som var stolt av at NRK igjen er nominert til Emmy for beste utenlandske serie med «Mammon».

– Vi leverer nå drama i verdensklasse. Anerkjennelse og inspirasjon er ekstremt viktig, sa Thor Gjermund Eriksen.

– Vi er entusiastiske, drama er det viktigste som finnes i hele verden, sa NRKs dramasjef Ivar Køhn i sin innledning.

– Det er bra at NRK tar dette på alvor. Drama gir folk mulighet til å reflektere over egne liv, sa dramasjefen, som redegjorde for hvordan dramaproduksjon foregår i NRK.

– Vi har fire dramaproduserende avdelinger i NRK: Underholdningsavdelingen, NRK super, P3, dramaavdelingen og eksterntredaksjonen. Alle disse har vi nå samlet i merkeplattformen «NRK Serier», fortalte han.

Totalt har NRK et dramabudsjett i 2017 på 184 millioner. For dette produseres 14 titler med 48 timer. I 2018 ligger det an til en kraftig økning til 298 millioner, 84 timer og 21 titler.

– Når det gjelder rettigheter, har vi nå forhandlet fram ubegrenset publisering for egne produksjoner og 10 år for eksterne produksjoner. Vi har et godt samarbeid med fagforeningene, fortalte Ivar Køhn, og viste til slutt et klipp fra storsatsingen «Heimebane», om Norges første kvinnelige trener på toppnivå i herrefotball, som har premiere i 2018.

– Hva vil dette ha å si for rekruttering av nye skuespillere, nye regissører og nye dramaturger, at man bygger opp dette miljøet? spurte Torvild Sveen.

– Økt produksjon kommer til å øke behovet for folk både foran og bak kamera. Vi bruker personell fra hele Norden ut fra hvem som er best til det enkelte prosjekt, svarte Ivar Køhn.

– Det tar tid å bygge opp manusstammen, men vi begynner å få en gjeng som er forbilder for andre forfattere. Vi opplever en god blanding av de etablerte og helt nye folk med nye måter å tenke på. Når det gjelder skuespillere, får vi også større behov. Det er en viss fare for at en del av skuespillerne går igjen, men samtidig bringer de fleste seriene inn nye ansikter, svarte Ivar Køhn.

Mette Gundersen mente det er bra at man bruker det eksterne produksjonsmiljøet mer.

– Jeg håper dere bruker hele landet, sa hun, og fortsatte med å ta opp reaksjonene i Danmark på at «Snøfall» skal vises som årets julekalender.

– Hva om det hadde vært motsatt? spurte hun, og la til:

– Julekalendere sendes ofte i reprise. Hvordan kan dere unngå det?

– Dette er ressurskrevende prosjekter. Tanken er å lage ny julekalender hvert tredje eller fjerde år, svarte Ivar Køhn, som pekte på at repriser ikke nødvendigvis er et stort problem, fordi det kommer nye barn hele tiden.

– Men vi ser på om finnes muligheter for å lage dem oftere, kanskje annethvert år.

– Husk at en julekalender betyr 12 timer drama, og det er ressurskrevende, sa Thor Gjermund Eriksen, som kunne røpe at toppledelsen i NRK hadde vært statister som julenisser i «Snøfall».

– Debatten i Danmark går for øvrig inn i en større debatt om dansk kultur. Jeg tror publikum der blir fornøyd, sa han, og la til:

– Julekalendere er en utrolig sterk tradisjon, og «Snøfall» var vår mest sette noen gang.

– Hvilke serier har overrasket når det gjelder suksess, og gått over alle forventninger? spurte Per Edgar Kokkvold.

- Det er nærliggende å si «Skam», det er helt unikt, svarte Ivar Køhn, som fortalte at man ofte treffer noenlunde på forventningene.
- Det er heller omvendt, serier vi trodde skulle gå som ikke går, sa han.

Inger Gunn Sande mente dramasatsningen var «kanonbra».

- Jeg er glad i serier med damer i hovedrollen, og jeg er glad i fotball, så «Heimebane» traff meg rett i hjertet, sa hun.

– NRK har ett hovedmål i rettighetservelse – å sikre de rettighetene som er nødvendig for å oppfylle allmennkringkasteroppdraget. Kan det utnyttes kommersielt, er vi selvfølgelig opptatt av ryddige forretningsmessige avtalevilkår, kommenterte Olav Nyhus.

- Det er gøy å se at man lykkes så godt, sa Kjersti Thorbjørnsrud.
- Serier har blitt et så viktig kulturuttrykk, å styrke norsk kultur, språk og fellesskap gjennom serier er en god ide, sa Thorbjørnsrud, som også var glad for å høre om styrket nordisk samarbeid.

Torgeir Uberg Nerland var enig.

- Drama som sjanger egner seg til å gi folk samfunnsorientering, og få folk til å føle seg som fellesskap. Hvilket ansvar føler NRK for å gi en representasjon ute i distriktene? Mange serier viser i stor grad Oslo-virkelighet. Har dere ikke et ansvar for å speile resten av landet? spurte han.

Ivar Køhn innrømmet at det har vært en periode hvor man av økonomiske hensyn lagde flest Oslo-baserte serier.

- Vi ser at det er viktig å gå ut av Oslo, nå gjør vi mye produksjon ute – for eksempel «Monster» i Nord-Norge, «Heimebane» i Ulsteinvik og «Lykkeland» i Stavanger, sa Køhn.

– Drama er kunstuttrykk, dette viser hvor stor styrke kunsten har. Gratulerer, jeg gleder meg, sa Randi Wenche Haugen.

- Når det nå er kommet en stor internasjonal trussel, er det flott at man styrker et nordisk samarbeid med innhold og kompetanseutveksling. Vi står foran en ny æra. Det å få med eksterne aktører har også gjort noe med tilfanget av ideer, sa Haugen, som lurte på om salget av ideer og produksjoner til utlandet skaffer store nok inntekter til at det går i balanse.

– Vi delte 4600 programmer på tvers i fjor gjennom Nordvisjon. Dette er viktigere og viktigere strategisk for oss, sa Thor Gjermund Eriksen.

- Dramasamarbeidet handler om ideutvikling, finansiering og rettigheter. Nordvisjon vil utvikles videre gjennom denne dramasatsningen, sa Eriksen, som innrømmet at norsk språk ikke er det beste kommersielle salgsargumentet.
- Dette er viktig og inspirerende, men det er lite penger i det generelt. Når «Skam» skal produseres (remake) i seks europeiske land og USA vil gi det neste år gi oss en inntekt på ca åtte millioner kroner. Salg av serier gir kanskje et par titalls millioner i året. På «Lillyhammer», som vi brukte 200 millioner på, fikk vi nesten 40–50 % tilbake, sa han.

Oppsummering av omlegging til DAB+

– Ti millioner apparater og et velfungerende FM-nett erstattes av en 25 år gammel teknologi som snart vil være utdatert...lydkvaliteten er dårligere enn FM...saken bør granskes...dårlig dekning – dette er noen av kommentarene vi har mottatt om DAB-omleggingen. En reagerer på at NRK ikke har videreformidlet all kritikken som har kommet. Har NRK laget kritisk journalistikk på overgangen? Har alt gått slik det skal? spurte Per Edgar Kokkvold.

Øyvind Vasaasen innledet med å si at han er takknemlig for jobben publikum har gjort i løpet av de ti årene overgangen har pågått.

– Prosjektet handler mest om innhold – på FM hadde vi tre rikskanaler pluss litt ekstra til noen. På DAB får vi alt til alle – 15 NRK-kanaler til hele landet, og det samme radiotilbudet i Oslo som i Lofoten. Dette kunne vi ikke gjort på FM, sa Vasaasen.

Han fortalte om «Radiovogna», som har reist Norge rundt og hatt god dialog med folk over hele landet.

– Dessuten har Publikumsservice gjort en fantastisk innsats med å svare på spørsmål og henvendelser, sa han, og roste hjelpeteamet som til og med drar hjem til folk for å bistå med omleggingen.

– Sosiale medier har vært en viktig del av infoprojektet, vi har brukt distriktskontorene, og vi har kjørt en «slukkemelding»-kampanje. Vi har lagt til 250 nye sendere, og har nå over 1000 DAB-sendere som gir 99,8 prosent dekning. Dette er et distriktsprosjekt, det handler om digitalisering av hele Norge, sa Vasaasen, som innrømmet at det har vært utfordringer, blant annet med DAB i bil og inndelingen i regioner.

– Det har til tider vært tøft å stå i dette prosjektet. Vi har hatt en 100 prosent åpen prosess. NRKs styre vedtok omleggingen i 2004. Vi har hatt debatter og stortingsmeldinger, og mener vi har et godt forankret prosjekt. Det er få andre digitaliseringsprosjekter i Norge som har hatt så omfattende diskusjon i Stortinget, sa Øyvind Vasaasen.

Han kunne fortelle at 1,2 millioner nordmenn nå lytter til kanaler som ikke hadde eksistert uten radioskiftet.

– De mindre kanalene tar andeler fra de fem store, vi har fått mer fragmentering, og radioen utvikler seg. Fra 2016 til 2017 har vi gått fra 67,1 prosent til 64,1 prosent daglig lytting, og det var forventet. I det første fylket vi slukket FM – Nordland – ligger radiolyttingen omtrent på samme nivå nå som før vi slukket. Det har blitt mindre lytting på hovedkanalene, og mer lytting på småkanalene. Dette er også som forventet, sa Vasaasen, som opplyste at 82 prosent av befolkningen nå har minst en DAB-radio.

– 60 millioner DAB-radioer er solgt på verdensbasis. Denne teknologien er kommet for å bli, sa han og fortsatte med tall som viser at 72 prosent av daglige radiolyttere bruker DAB.

– Det viktigste er at folk lytter – det er ikke så viktig hvor de lytter, om det er på DAB, pc, telefon eller via digital-tv, sa han.

Nå gjenstår slukking av FM-nettet i Troms og Finnmark 13. desember.

– 8. desember slukker de kommersielle også i Oslo. De tjener noen lyttere på å

slukke senere enn oss, men det byr vi på, fordi vi mener det er viktig og riktig for norsk radio, sa Øyvins Vasaasen.

Per Edgar Kokkvold sa han var imponert over en informativ innledning.

– Mange har sagt de er imponert over servicen du og dine medarbeidere har gitt i forbindelse med denne omleggingen. Hva med påstanden om at dette er en teknologi som er utdatert eller blir utdatert? spurte han.

– Det skjer ikke, dette er den rådende digitale radioteknologi i Europa og enkelte andre land. UK er i ferd med å nå 50 prosent digital lytting, og vurderer slukking, Tyskland ser hit, Sveits skal slukke i 2024/2025, Danmark satser på DAB+, mens Sverige er på vent. Ingen annen digital teknologi kan ta over for DAB, DAB vil være rådende i flere tiår. Men folk kommer til å lytte mer via mobil og nett, svarte Øyvind Vasaasen.

Marius Lillelien supplerte:

– Vi har hatt kraftig nedgang for NRK de siste ukene, men totalt har nedgangen vært mindre enn vi hadde trodd. Vi har gått foran de kommersielle, for dette var en større risiko for de kommersielle enn for oss. Lyttertallene har nå gått kraftig ned i østlandsområdet, men det vil ta seg raskt opp igjen, sa han.

– Jeg reiser rundt og hjelper til i nærområdet, fortalte Sigvald Oppebøen Hansen, som oppfordret NRK til å kjøre mer på kampanjer om å skifte mellom regioner. – Min erfaring er at de kommersielle har færre sendere, da får NRK skylda for det også. Og mange forståelsepåere hevder at vil få internettendinger over hele landet, sa han.

Øyvind Vasaasen svarte slik:

– 4G blir bedre, 5G kommer. Radio via mobil vil vokse, men kan ikke erstatte sikkerhet og oppetid som kringkasting har. Antall samtidige brukere begrenser kapasiteten i mobilnettet. Dessuten er mobilnettene kommersiell utbygging. De stopper på 92 prosent dekning, og vil ikke kunne matche 99,8 % som vi har. Vi har ikke noe imot at folk lytter via 4G og 5G, men det er viktig å ha DAB-nettet i bunnen, sa han.

– Jeg har alltid vært en ivrig radiolytter, nå koser jeg meg enda mer, særlig i bil, fortalte Marvin Wiseth, som imidlertid mente det er enkelte hull i dekningen.

– Men DAB-radio har utvilsomt utvidet horisonten min. Omlegg har vært kjempevellykket, mente han.

– Vårt tilbud er at du får veiledning om hvilken type apparat du har, og problemene lar seg som regel håndtere. I Trondheim er det ikke hull i dekningen, svarte Øyvind Vasaasen.

Også Thor Gjermund Eriksen innrømmet at dette har vært et krevende prosjekt, et av de mest krevende i NRKs historie.

– Tusen takk til publikum. De fleste opplever et bedre radiotilbud, men noen er veldig sterke i sin kritikk, sa Eriksen, og fortsatte:

– P4 ble fratatt konsesjon til fordel for Kanal 24, dit kommer vi ikke igjen. Nå er det over. Vi har en unik situasjon i Norge, med lønnsomme konkurrenter til en sterk allmennkringkaster. DAB er et bidrag til mediemangfoldet. Vi kunne ikke levd videre med at NRK hadde en så stor andel av sendekapasiteten, sa kringkastingssjefen.

– Når det gjelder sammenligningen med andre land, er det for eksempel slik i Danmark at man kan sette opp en høy sender på Jylland og dekke hele landet. I Norge må vi ha et nettverk som er til å stole på, også i beredskapssituasjoner. De som kritiserer DAB sier at vi snart ikke trenger ikke kringkasting. Men 2/3 av lyttingen er fortsatt på radioapparater. Det vil sikkert endre seg om noen år, men «noen år» er lenge. Det finnes de som vil ta i bruk strømming også i bil mange steder, men vi kunne ikke ha slukket FM på veldig mange år fordi vanen er knyttet til radioapparatet. Myndighetene er opptatt av flere infokanaler i tillegg til mobilnettet. Vi må ha et nettverk som vi vet vi kan stole på, sa Eriksen, og la til:

– Radio hadde ikke tålt konkurransen hvis ikke kunne utviklet et større radiotilbud. Radioen trengte det rommet til å utvikle nye redaksjonelle produkter. Det er ikke viktig å være glad i DAB, men å være glad i radiotilbudet.

– Finnmark og Troms er sist ut – har vi grunn til å være bekymret? spurte Katri Somby.

– Nordland fikk litt ekstra oppmerksomhet siden de var først, men vi har også bygd ut mange nye sendere i Troms og Finnmark, det er ikke tvil om at Finnmark nå får et mye bedre tilbud, svarte Øyvind Vasaasen.

– Har NRK vært flink nok til å viderefordre den kritikken som har kommet? spurte Per Edgar Kokkvold.

– Jeg kan forsikre om at NRK vært flink her, sa Grethe Gynnild Johnsen.

– NRK har drevet både forbrukeropplysning og kritisk journalistikk på oss selv. K-sjefen har vært med på debatter landet rundt, Øyvind Vasaasen også. Vi har fått kritiske spørsmål både fra egne folk og fra publikum. Vi har også gjort det samme på sosiale medier, svarte hun.

Marius Lillelien supplerte:

– Vi har stilt i et tosifret antall debatter bare i Dagsnytt 18. Her og nå har kjørt eget innringningsprogram. «Kurer» på P2 har hatt eget program om DAB. Vi har hatt bred dekning, det skulle bare mangle, sa han.

Livet som NRK–korrespondent

– Etter å ha drevet journalistikk «ovenfra og ned» i Dagsrevyen, skulle jeg nå lage journalistikk «nedenfra». Du får aldri så gode historier som når du må velge bort toppolitikere og eksperter, for de snakker bare med britiske medier, sa Espen Aas i sitt foredrag om korrespondentjobben i den britiske hovedstaden. Blant det han trakk fram var måten korrespondenten gjør hele jobben alene på .

– Vi bruker enkelt utstyr og gjør alt selv. Reportasjeutstyret får plass i en trillekoffert, sa Espen Aas, som kunne fortelle at han i løpet av fire år i London fra 2013 til 2017 hadde laget nærmere 4000 rapporter – direkte og redigerte, på tv, radio, nett, og diverse sosiale medier.

– Jeg gikk på opptil 20 ganger live på tv på en dag. Dette er en mengdetrening jeg er glad for å ha fått – å gå live med alt mulig i løpet av fire år. Jeg elsket hver dag. Dette er ikke en jobb, men en tilstand, sa Espen Aas.

– Hvordan preget terrorangrepene London og Storbritannia? spurte Vebjørn Selbekk.

– Det var rørende å se hvordan briter takler å bli angrepet. Det var ikke snakk om å få livene sine ødelagt. Her handlet det om stolthet, om å stå sammen, svarte Espen Aas.

Per Edgar Kokkvold ville vite mer om BBC. Espen Aas kunne fortelle at det har skjedd en utjevning av det mange mente var politisk «bias».

– BBC er fortsatt en populær kringkaster. Og deres BBC World Service er helt unik, sa Espen Aas.

– Jeg møter min kollega Tony Hall fra tid til annen. BBC er fornøyd med rammene de arbeider innen. World Service er noe av de siste som er igjen av «The Empire», og er viktig for BBC, fortalte Thor Gjermund Eriksen.

– Hva med den permanente «krigen» mellom BBC og de konservative? spurte Per Edgar Kokkvold.

– BBC defineres som en del av eliten, etablissementet. De har slitt med et elitistisk preg, svarte Espen Aas.

NRK Super / Supernytt

Prosjektleder Frank Sivertsen orienterte om Supernytt og hvordan redaksjonen jobber med nyheter for barn.

– Supernytt startet 2010, og var sent ute i Europa. Målgruppa er 8–12 år, og 50 000 norske barn ser oss hver dag, først og fremst på skolen, sa Sivertsen, som fortalte at det har skjedd store endringer de siste årene.

– For oss eksisterer ikke lineær tv lenger. For å være relevante overfor barna må vi bruke flere plattformer. Vi har en annen form enn før. Blant annet har vi 90 000 følgere på Instagram, vi bruker Snapchat, vår egen app «Svar–o–meter» og nettsiden vår, sa han, og fortalte at Supernytt har best dialog med barna på Instagram.

– Det er en vesentlig jobb å være til stede i kommentarfeltet. Vi følger med hele tiden, men har ingen forhåndsredigering. Vi har imidlertid et modereringssystem. Vi kan glippe på noe. Spørsmålet er hva som er innafor og utafor av meninger. Det kan være vanskelig, det er en kunst å moderere kommentarer, sa han.

Sigvald Oppebøen Hansen ville vite om det er et problem med voksne som utgir seg for å være barn, noe Frank Sivertsen kunne avkrefte.

– Vi har en god følelse på det, og har ikke inntrykk av at det er et problem. I løpet av en uke har vi en million eksponeringer på Instagram, og over 220 000 unike bruker har vært innom. 65 prosent av følgerne er jenter, 35 prosent gutter, sa Sivertsen, og la til:

– TV-sendingen har blitt en «best of» fra de forskjellige plattformene.

Mette Gundersen var opptatt av aldersgrenser i sosiale medier.

– Det anbefales 13-årsgrense. Hvis dere videreformidler en video fra en 9-åring uten samtykke fra foreldrene, er det greit? spurte hun.

– Medietilsynet sier at det ikke finnes aldersgrenser på dette i Norge, og at disse reguleringene er basert på amerikanske lover. Vår vurdering er at når barn sender inn ting og deltar i debatten er vi med på å gi dem ytringsfrihet, svarte Frank Sivertsen.

– Du sier det foregår livlig debatt om innvandring på deres plattformer. Hvordan er problematikken knyttet til den type ytringer fra barn som blir liggende på sosiale medier til evig tid? spurte Vebjørn Selbekk.

– Barn har lov til å komme med meninger, så er det et skjønn hva som er innenfor eller utenfor. Barn har mange meninger. Så lenge de ordlegger seg på en god måte, mener vi det greit. Skulle man ikke tillate barn å diskutere dette? sa Frank Sivertsen.

Per Edgar Kokkvold var enig i at det er en kunst å redigere kommentarfelt.

– Det er godt at dere følger det, det er verre med de mediene som har gitt opp redaktøransvaret og overlater redaktøransvaret til leserne. Og å bruke skjønn er like viktig som formidlingsevne i journalistikken, sa han.

– Du har rett i at Medietilsynet ikke er bastant, men de anbefaler 13 år. Det er et stort ansvar NRK bærer her, særlig fordi man ikke har dialog med foreldre om det. Mens foreldre må samtykke i fotografering og video på skolen, opptrer NRK ganske fritt, og her hviler et stort ansvar, kommenterte Mette Gundersen.

– Jo tidligere de begynner, jo mer kompetente blir barna på dette. Jeg tror det største problemet er at foreldre ikke forholder seg til dette. Foreldrene må følge med. Vi mener at nettdebatten blir bedre på sikt av at barna får delta tidlig, men vi vet vi er i grenseland, sa Frank Sivertsen.

Finn Egil Holm mente debatten var interessant.

– Får dere reaksjoner fra foreldre? spurte han.

– Ikke mye. Jeg skulle ønske norske foreldre visste mer hva som skjer med barna på sosiale medier, sa Frank Sivertsen, og la til:

– Skal vi være relevante for barna må vi være til stede der de er og la dem få snakke.

Også Per Arne Kalbakk mente diskusjonen var interessant.

– Dette er en avveining mellom å beskytte barn og barns ytringsfrihet. Vi merker tydelig at de er til stede på sosiale medier. De er interessert i å diskutere saker. Man skal være varsom med private, personlige temaer, men vi har ikke sett negative effekter eller negative konsekvenser ved å la barn slippe til. Skal vi være relevante for barna er det viktig at de også får ytre seg, mente han.

Informasjon fra NRKs ledelse

Thor Gjermund Eriksen

– Tall fra en undersøkelse om valgdekningen er veldig gode for NRK – 79 prosent synes NRK oppfyller målet om å være upartisk og upåvirket. Her har vi aldri målt høyere. 91 prosent mener NRK viser troverdige nyheter, troverdig informasjon og troverdige dokumentarprogrammer. Det er alltid noen som vil mene vi har slagside.

Et interessant funn er at alle aldersgrupper benyttet NRK-tilbud like mye i valgkampen, rundt 90 prosent i alle grupper. Men man er avhengig av flere plattformer for å nå de unge. Nett og mobil viktig for de unge. Vårt oppdrag er plattformnøytralt. Vi ville ikke kunnet gjøre jobben vår uten å ta i bruk nye plattformer. 1,46 millioner mennesker brukte valgmaten vår.

– Ipsos MMIs profilundersøkelse for norske bedrifter, som er gjort 26 ganger, viser at NRK ligger helt på topp i år. Aldri har noen bedrifter blitt målt høyere på samfunnsansvar og moral enn NRK i blir i år.

– Det har skjedd endringer i NRK-ledelsen – Marius Lillelien, tidligere radiosjef, er nå fungerende mediedirektør, den gamle jobben til Øyvind Lund. Øyvind lund er fungerende teknologidirektør i en nyopprettet teknologidivisjon. Tidligere finans- og økonomidirektør Jon Espen Lohne er ansatte i ny stilling med framtidig lokalisering av NRKs hovedkontor som oppgave, det som foreløpig kalles «Marienlystprosjektet». Andreas Nordvik er ansatt som ny finans- og økonomidirektør. Topplederen består nå av fem kvinner og fem menn.

01.11.17

Vetle Daler, referent